

2022-02-24

Undantag från öppenhetskravet – Sålunda Föräldrakooperativ

Bakgrund

Sålunda föräldrakooperativ, organisationsnummer 769600-7488, har i december 2021 inkommit med en ansökan om att medges undantag från skollagens öppenhetskrav. Sålunda bedriver förskola på Oskarsplan 15 i Gävle.

Lagrum

Enligt 8 kap 18 § skollagen ska varje fristående förskola vara öppen för alla barn som ska erbjudas förskola, om inte den kommun där förskoleenheten är belägen medger undantag med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär. Sådana undantag kan avse exempelvis att en fristående förskola får begränsa sin verksamhet till barn vilkas föräldrar är medlemmar i ett föräldrakooperativ eller till barn till anställda hos ett visst företag. Det kan också vara fråga om en fristående förskola som särskilt riktar sig till barn som är i behov av särskilt stöd.

Ärendet

Huvudmannen för Sålunda fick tillstånd av Länsstyrelsen i Gävleborgs län 1989-11-20 att tills vidare driva verksamhet i form av föräldrakooperativ. Enligt dåvarande verksamhetsplan ska verksamheten bedrivas i enlighet med "Kommunala riktlinjer för förskole- och fritidsverksamhet i Gävle kommun". Vidare framgår av verksamhetsplanen att det råder arbetsplikt för föräldrarna. Dessa ska täcka upp motsvarande en halvtidstjänst och har närvaroplikt på stormöten och årsmöte samt ett antal arbetsdagar per år för praktiska sysslor.

I den skrivelse Sålunda inkommit med till utbildningsnämnden uppger huvudmannen verksamhetens särskilda karaktär, föräldrakooperativ, som anledning att beviljas undantag från öppenhetskravet. Vårdnadshavare som önskar pla-

cering för sitt barn vid Sålunda måste förbinda sig att som medlemmar i föreningen aktivt delta i föreningens arbete enligt föreningens stadgar.

Medlems åligganden enligt stadgarna:

- Varje medlem gör ett antal arbetstimmar i verksamheten varje termin. Omfattningen regleras på föreningsstämma.
- Varje medlem deltar vid städning och underhåll av föreningens lokaler med tillhörande utemiljö, i normalfallet två dagar per år. Om medlem inte kan delta i detta arbete ska medlemmen utföra motsvarande arbete på annan tid.
- Ett antal andra arbetsuppgifter i gruppform eller enskilt tillkommer, som deltagande i planering av verksamheten, inköp av utrustning samt medverkan i gemensamma aktivitetsdagar och studier.
- Varje medlem är skyldig att betala stadgeenliga och av föreningsstämman fastställda insatser och avgifter.
- Varje medlem ska följa föreningens stadgar och beslut samt aktivt delta på föreningens årsstämma och medlemsmöten.

Uppsägning av plats

En huvudman kan säga upp ett barns plats om en vårdnadshavare inte uppfyllt de särskilda krav som anges i beslutet om undantag från öppenhetskravet. Beslut om uppsägning av ett barns plats på grund av att vårdnadshavaren inte uppfyllt gällande krav som är angivna i beslutet om undantag måste föregås av en rimlighets- och lämplighetsprövning.

Det innebär att huvudmannen i sin prövning måste ta hänsyn till eventuella förändringar hos den enskilda familjen som försvårar eller omöjliggör deras möjlighet att utföra de uppgifter som är angivna i undantagsbeslutet. Exempel på förändringar som inte kan ge automatisk rätt för huvudmannen att säga upp en plats är dödsfall, svår sjukdom, skilsmässa eller arbete på annan ort.

Beslut om uppsägning ska motiveras i ett skriftligt dokument som skickas till utbildningsnämnden inklusive kopia på det dokument som huvudmannen och vårdnadshavaren tidigare skrivit under.

Bedömning

Med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär föreslås utbildningsnämnden besluta att medge Sålunda föräldrakooperativ undantag från skollagens öppenhetskrav i enlighet med 8 kap 18 § skollagen.

Undantag från öppenhetskravet kan enbart göras i enlighet med utbildningsnämndens beslut. Huvudmannen ska till alla delar följa vad som anges i beslutet. Bedömer utbildningsnämnden att beslutet inte följs kan utbildningsnämnden besluta om att upphäva det.

Tomas Hartikainen
Sektorchef
Utbildning Gävle